

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

Protokolant Edyta Demiańczuk - Komoń

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Katowicach del. do Prokuratury Krajowej Krzysztofa Urgacza,

w sprawie **D.K.**

skazanego z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 13 czerwca 2023 r.,

kasacji, wniesionych w stosunku do skazanego D.K.

przez obrońcę i oskarżyciela publicznego Naczelnika [...] Urzędu Celno -

Skarbowego w W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Legnicy

z dnia 18 października 2022 r., sygn. akt IV Ka 439/22,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Głogowie

z dnia 26 maja 2022 r., sygn. akt II K 1438/20,

**1. uchyla punkt I zaskarżonego wyroku i w tym zakresie
przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Legnicy do
ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**

2. oddala kasację skazanego jako oczywiście bezzasadną i w tym zakresie kosztami postępowania kasacyjnego obciąża skazanego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 maja 2020 r., o sygn. akt II K 1438/20, Sąd Rejonowy w Głogowie uznał oskarżonego D.K. za winnego zarzucanych mu aktem oskarżenia dwóch czynów: 1) z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. oraz w zw. z art. 9 § 3 k.k.s., za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności oraz 300 stawek dziennych grzywny przyjmując, że jedna stawka dzienna grzywny stanowi kwotę 200 zł, 2) z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s., za który wymierzył karę 100 stawek dziennych grzywny przyjmując, że jedna stawka dzienna grzywny stanowi kwotę 200 zł. Ponadto orzekł karę łączną grzywny w wymiarze 350 stawek dziennych przyjmując, że jedna stawka dzienna grzywny stanowi kwotę 200 zł, warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności na okres 2 lat próby oraz orzekł środek karny ściągnięcia na rzecz Skarbu Państwa równowartości korzyści pieniężnej w kwocie 2.667.430 zł.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, Sąd Okręgowy w Legnicy, wyrokiem z dnia 18 października 2022 r., sygn. akt IV Ka 439/22, w pkt. I. zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że a) rozwiązał karę łączną grzywny, b) uchylił orzeczenie dotyczące czynu z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s i umorzył postępowanie o ten czyn na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., c) obniżył wysokość środka karnego do kwoty 2.475.700 zł. W pkt. II w pozostałym zakresie utrzymał wyrok w mocy.

Kasacje od powyższego orzeczenia wnieśli: oskarżyciel publiczny – Naczelnik [...] Urzędu Celno-Skarbowego w W. oraz obrońca skazanego.

W kasacji oskarżyciela publicznego zaskarżono wyrok w części dotyczącej pkt. I ppkt. a, b i c i zarzucono:

„I. rażące naruszenie prawa materialnego mające istotny wpływ na jego treść, a mianowicie: art. 15 zzz 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem

COVID - 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, ze zm.), w zw. z art. 7, 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r., o zmianie ustawy - kodeks Karny oraz innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1023), mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, polegające na jego niezastosowaniu i uznaniu przez Sąd Okręgowy przedawnienia karalności przestępstwa skarbowego popełnionego przez oskarżonego z art. 56 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks;

II. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez ich niepoprawne błędne zastosowanie tj. uchybienie a contrario art. 439 § 1 pkt 9 kpk w zw. z art. 113 kks, oraz z w zw. z art. 15 zzz 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID - 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, ze zm.), w zw. z art. 7, 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r., o zmianie ustawy - kodeks Karny oraz innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1023);

III. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego poprzez ich błędne zastosowanie tj. art. 17 § 1 pkt 6 kpk w zw. z art. 113 kks, oraz w zw. z art. 15 zzz 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID - 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, ze zm.), w zw. z art. 7, 8 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r., o zmianie ustawy - kodeks Karny oraz innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1023), pomimo braku podstaw do jego zastosowania i uznaniu przez Sąd Okręgowy przedawnienia karalności przestępstwa skarbowego Oskarżonego z art. 56 § 2 kks w zw. z art. 9 § 3 kks”.

Mając na uwadze powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w zakresie pkt I. pkt a) i b) i c) i przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Legnicy.

W kasacji obrońcy oskarżonego zaskarżono wyrok w całości, za wyjątkiem pkt I lit. b) części dyspozytywnej wyroku i zarzucono:

„1. naruszenie art. 17 § 1 pkt 6 KPK polegające na braku umorzenia postępowania karnego wobec D.K. również w zakresie czynu z art. 56 § 1 KKS,

opisanego w pkt. I wyroku Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 26.05.2022 r. (sygn. akt: II K 1438/20) mimo, iż w sprawie doszło do przedawnienia karalności tego czynu z uwagi na przedawnienie należności publicznoprawnej;

2. rażące naruszenie prawa materialnego, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 33 § 1 KKS polegające na bezpodstawnym orzeczeniu środka karnego w postaci ściągnięcia równowartości pieniężnej korzyści majątkowej osiągniętej przez oskarżonego w wyniku popełnienia przestępstwa skarbowego, z uwagi na fakt, iż beneficjentem domniemanej korzyści majątkowej w zakresie uszczuplonego podatku była spółka D. S.A., nie zaś oskarżony, ponadto orzeczenie tego środka stanowiło obejście prawa i zasady przedawnienia zobowiązań podatkowych - art. 70 § 1 ordynacji podatkowej a nadto było sprzeczne z art. 41 § 2 i 4 KKS, który to przepis jako jedyny dopuszczał możliwość orzeczenia obowiązku uiszczenia uszczuplonej należności publicznoprawnej, a ponadto bezzasadne orzeczenie środka karnego z art. 33 § 1 KKS w sytuacji, gdy oskarżony nie osiągnął w wyniku przestępstwa żadnej korzyści majątkowej a ustalona przez Sąd kwota rzekomej korzyści oskarżonego została bezzasadnie zrównana z kwotą uszczuplonej należności publicznoprawnej.”

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i umorzenie w tym zakresie postępowania, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie w tym zakresie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Odpowiedzi na powyższe kasacje złożył prokurator Prokuratury Rejonowej w G., który wobec kasacji oskarżyciela publicznego wniósł o jej uwzględnienie w całości, a wobec kasacji obrońcy – o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja oskarżyciela publicznego – finansowego organu postępowania przygotowawczego okazała się zasadna, prowadząc do konieczności uchylenia wyroku w części i przekazania go w tym zakresie do ponownego rozpoznania, natomiast kasacja obrońcy skazanego okazała się oczywiście bezzasadna.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kasacji oskarżyciela publicznego, wskazać należy, że wszystkie trzy zarzuty jakie zostały w niej postawione dotyczą w swej istocie tej samej okoliczności – błędnego wyliczenia przez Sąd Okręgowy terminu przedawnienia karalności przestępstwa z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s., przypisanego pierwotnie oskarżonemu wyrokiem Sądu Rejonowego Głogowie, z uwagi na pominięcie przez Sąd odwoławczy normy wynikającej z treści przepisu art. 15 zzz¹ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, ze zm.; dalej: ustawa covidowa). Tak rekonstruowany zarzut pominięcia treści obowiązującego przepisu i niezasadnego umorzenia postępowania okazał się zasadny.

Sąd Okręgowy wprawdzie prawidłowo wskazał, że przedawnienie ww. czynu, popełnionego 31 marca 2011 r., powinno nastąpić z końcem 2021 r. Czyn ten dotyczył bowiem należności publicznoprawnej – podatku dochodowego od osób prawnych. Skoro zaś w styczniu 2016 r., tj. zanim nastąpiło przedawnienie tej należności przedstawiono skazanemu zarzut popełnienia przestępstwa (k. 273, tom II), to zgodnie z art. 44 § 5 k.k.s. skutkowało to przedłużeniem podstawowego 5 letniego terminu przedawnienia o okres kolejnych 5 lat, a więc licząc stosownie do treści przepisu art. 44 § 2 i 3 k.k.s. przedawnienie upływało z końcem 2021 r.

Jednocześnie jednak Sąd Okręgowy w swoich rozważaniach nie uwzględnił treści przepisu art. 15 zzz¹ ustawy covidowej, zgodnie z którym w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie 6 miesięcy po ich odwołaniu nie biegnie przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe. Okresy, o których mowa powyżej, liczy się od dnia 14 marca do 19 marca 2020 r. – w odniesieniu do obowiązującego wówczas stanu zagrożenia epidemicznego i od dnia 20 marca 2020 r. do 16 maja 2022 r. – w odniesieniu do obowiązującego wówczas stanu epidemii (por. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii, Dz. U. 2022, poz. 1028), oraz od 16 maja 2022 r. ponownie w odniesieniu do obowiązującego stanu zagrożenia

epidemicznego (por. rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 12 maja 2022 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego, Dz. U. 2022, poz. 1028). Zgodnie zaś z art. 7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021, poz. 1023), która weszła w życie w dniu 22 czerwca 2021 r., wprowadzającej z kolei art. 15 zzz¹ ustawy covidowej, do czynów popełnionych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy oraz kar orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy o przedawnieniu w brzmieniu nadanym tą ustawą, chyba że termin przedawnienia już upłynął. Wobec tego, że przedawnienie analizowanego czynu nie nastąpiło przed 22 czerwca 2021 r., a stan zagrożenia epidemicznego nieprzerwanie trwa, nie nastąpiło przedawnienie karalności tego czynu.

Sąd Okręgowy w Legnicy, rozpoznając sprawę w postępowaniu odwoławczym, błędnie więc uwzględnił w części zarzut przedawnienia podniesiony w apelacji obrońcy oskarżonego, tj. co do przestępstwa oszustwa podatkowego z art. 56 § 2 k.k.s. w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. W konsekwencji powyższego nastąpiło niesłuszne umorzenie postępowania co do ww. przestępstwa jako przedawnionego, a więc doszło do rażącego naruszenia art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z 113 k.k.s.. Stwierdzenie powyższego uchybienia, które miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku w jego punkcie I, a następnie przekazaniem w tej części sprawy Sądowi Okręgowemu w Legnicy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym. Sąd odwoławczy rozpozna ponownie sprawę w tym zakresie, bacząc by kształtując granice odpowiedzialności karnej oskarżonego uwzględnił obowiązujące przepisy m.in. w zakresie przedawnienia karalności przestępstwa skarbowego.

Odnosząc się zaś do kasacji obrońcy i postawionego w niej zarzutu dotyczącego przedawnienia czynu z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. oraz w zw. z art. 9 § 3 k.k.s., popełnionego w okresie od 25 lutego 2010 r. do 14 kwietnia 2011 r., wskazać należy, że jego przedawnienie jeszcze nie nastąpiło i to niezależnie od przepisów ustawy covidowej. Do obliczania terminu przedawnienia w tym przypadku stosuje się te same reguły co do czynu o którym była mowa wyżej, ponieważ jest to także czyn dotyczący należności

publicznoprawnej - podatku od towarów i usług, zaś w czasie biegu podstawowego terminu przedawnienia tej należności przedstawiono skazanemu zarzut popełnienia wskazanego przestępstwa. Różnica w przypadku obu tych czynów jest taka, że czyn z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i z art. 38 § 2 pkt 1 k.k.s. oraz w zw. z art. 9 § 3 k.k.s. zagrożony jest karą przekraczającą 3 lata pozbawienia wolności, a więc zgodnie z treścią art. 44 § 5 k.k.s. stosuje się do niego 10-letni termin przedłużenia podstawowego okresu przedawnienia (licząc od końca roku 2016 r.). Tak wskazany termin upływa zatem z końcem 2026 r.

Drugi zarzut kasacyjny obrońcy skazanego, w którym wskazano na rażące naruszenie prawa materialnego, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 33 § 1 k.k.s. okazał się w niniejszej sprawie niedopuszczalny. D.K. został bowiem skazany na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, a więc zgodnie z art. 523 § 2 i § 3 k.p.k. kasacja obrońcy na korzyść skazanego może być w tym układzie procesowym oparta jedynie na uchybieniach wymienionych w art. 439 k.p.k.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 636 § 1 k.p.k. w zw. z art. 637a k.p.k.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

(kf)

[ms]